2026

ՄԱՐՏ
MARCH

1

Կիրակի
Sunday

Ե / M	Ե / T	Չ / W	Հ / T	ՈՒ / F	Շ / S	Կ / S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Գյումրու դարբինները պահպանել են զնդանին ծիսական հարվածներ հասցնելու ավանդույթը: Ըստ «Վիպասանքի»՝ Արտաշես արքայի որդի Արտավազդի մեջ չար ոգի էր մտել, և որպեսզի այն չկարողանա փախչել և կործանել աշխարհը, դարբիններն իրենց հարվածներով պետք է ամրացնեին նրա կապանքները:

The blacksmiths of Gyumri have preserved the tradition of delivering ritual blows to the dungeon. According to the “Vipasanq” (Epic), an evil spirit had entered King Artashes’s son, Artavazd, and to prevent it from escaping and destroying the world, the blacksmiths struck the dungeon to strengthen his chains.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

2

Երկուշաբթի
Monday

Ե / M	Ե / T	Չ / W	Հ / T	Ու / F	Շ / S	Կ / S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Եվգենի Լանսերյե, «Արհեստավորներ» (ոսկերիչը և դարբինը),1926, Հայաստանի ազգային պատկերասրահ

Evgeny Lanserier, Craftsmen (Jeweler and Blacksmith), 1926. National Gallery of Armenia

Զատկի նախօրեին՝ կեսգիշերին, դարբինը կանանց համար հուռութքներ էր պատրաստում լուսնի լույսի ներքո: Դրա համար հատուկ երկաթ էր օգտագործում, որը նախապես հավաքում էր քաղաքի յոթ թաղամասերից: Հուռութքները պատրաստվում էին զնդանին յոթ ծիսական հարված հասցնելուց հետո:

On Easter Eve, at midnight, the blacksmith would make amulets for the women in the moonlight. He used special iron, which he collected in advance from the seven districts of the city. The amulets were made after seven ritual blows were delivered to the anvil.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

3

Երեքշաբթի
Tuesday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	Ու F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

1964-ի մարտի 3-ին հաստատվեց Լենինականի «զինանշան-շքանշանը»: Նախագծի հեղինակը Մարտիրոս Սարյանն է: Շրջանի կենտրոնում ձյունածածկ Արագած լեռն է՝ արևի լույսով ողողված: Արագածի ստորոտին քաղաքի և գործարանի ուրվապատկերն է: Առաջին պլանում են Լենինի հուշարձանը, զոհված զինվորներին նվիրված անմար կրակը: Շրջանակի վերևում գրված է ԼԵՆԻՆԱԿԱՆ:

On March 3, 1964, the “coat of arms-decoration” of Leninakan was approved. The author of the project is Martiros Saryan. In the center of the circle is the snow-capped Mount Aragats, bathed in sunlight. At the foot of Aragats is the silhouette of the city and the factory. In the foreground are the monument to Lenin and the eternal flame dedicated to the fallen soldiers. Above the circle is written “LENINAKAN”.

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

4

Չորեքշաբթի
Wednesday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Դեռևս 20-րդ դարի սկզբին գյումրեցի վաճառականները մատաղացու կենդանիներին ձեռք էին բերում այն փողով, որը նախապես փոխանակել էին աշխատավոր մարդու, ավելի հաճախ՝ դարբնի մոտ: Համարվում էր, որ այդ փողն ավելի մաքուր է, և ճիշտ կլինի հենց դրանով գնել Աստծուն զոհաբերվող կենդանին:

Back in the early 20th century, Gyumri merchants would purchase sacrificial animals with money that they had previously exchanged with a working man, more often a blacksmith. It was believed that this money was purer, and it would be right to use it to buy the animal sacrificed to God.

Ardshinbank

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

5

Հինգշաբթի
Thursday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Ալեքսանդրապոլի հայտնի «Օժիտի տունը» կառուցվել է 1890-ականներին: Հարուստ բարերար Բաղդասար Դրամփյանն իր դստեր՝ Ջավահիրի ամուսնության կապակցությամբ շենքն օժիտ է տվել նրան: Ջավահիրի ամուսինն Ալեքսանդրապոլի առաջին քաղաքապետ և Ռուսական կայսրության 1-ին Պետական դումայի անդամ Գեղամ Տեր-Պետրոսյանն էր, որը քաղաքի բյուջեից գումար չծախսելու համար այս շենքում է ժամանակավորապես տեղավորել քաղաքապետարանի գրասենյակը:

The famous “Dowry House” of Alexandrapol was built in the 1890s. The wealthy philanthropist Baghdasar Drampyan gave the building as a dowry to his daughter Javahir on her marriage. Javahir’s husband was Gegham Ter-Petrosyan, the first mayor of Alexandrapol and a member of the 1st State Duma of the Russian Empire, who temporarily housed the city hall office in this building in order to avoid spending money from the city budget.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

6

Ուրբաթ
Friday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	Ու F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Մինչև խորհրդային տիեզերագնացների ջոկատին միանալը Վալենտինա Տերեշկովան մի քանի տարի ջուլհակ է եղել Լենինականի տեքստիլ կոմբինատում: Թռիչքից երկու տարի անց այցելել է Հայաստան: Լենինականի պատվավոր քաղաքացի է:

Before joining the Soviet cosmonaut corps, Valentina Tereshkova worked as a weaver at the Leninakan Textile Factory for several years. Two years after her flight, she visited Armenia. She is an honorary citizen of Leninakan.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

7

Շաբաթ
Saturday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Արտուշ Պապոյան, Հայաստանի ազգային հերոս Քըրք Քրքորյանի հուշարձանը, Գյումրի

Monument to Armenian national hero Kirk Kerkorian, Gyumri. Sculptor: Artush Papoyan

«Առաջին անգամ, երբ Հայաստան եկա, քաղաքը սարսափելի վիճակում էր: Երկրորդ անգամ եկա 2004-ին, և քաղաքն արդեն ավելի բարեկարգ տեսք ուներ: «Ո՞ւմ վաստակն է»,– հարցրի: Պարզվեց՝ նրա: Եվ որոշեցի մեր երախտագիտությունը հայտնել այդ մարդուն»: Գրիգոր Բեդիրյան, Քըրք Քրքորյանի հուշարձանը կանգնեցնելու գաղափարի հեղինակը (գյումրեցի, ԱՄՆ):

"The first time I came to Armenia, the city was in a terrible state. The second time I came was in 2004, and the city already looked better. Whose credit is it?" I asked. It turned out to be his. And I decided to express our gratitude to that man," said Grigor Bediryan, the author of the idea of erecting the Kirk Kerkorian monument (born in Gyumri, USA).

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

Կանանց միջազգային օր
International Women's Day

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

8

Կիրակի
Sunday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Ալեքսանդրապոլի գեղեցկուհիները,
20-րդ դարի սկիզբ

The Beauties of Alexandrapol,
early 20th century

Քու ունքերդ, իմ սիրեկան
Քու ունքերդ, իմ սիրեկան,
Կեռ են դահիճ թրի նման:
Աշխարհը՝ սուտ երազ ու սին,
Թող որ խմեմ, իմ սիրեկան,
Շրթունքներիդ կարմիր գինին,–
Գլուխս զարկ դահիճ նման …
Վալերի Բրյուսով, Ավետիք Իսահակյանի
բանաստեղծության թարգմանությունը, հունվարի 25, 1912,
Իզմիր

Your eyebrows, my lover
Your eyebrows, my lover,
They are sharp like the executioner's sword.
The world is a false dream and vanity,
Let me drink, my lover,
The red wine of your lips,-
My head is like an executioner's …
Valery Bryusov, translation of Avetik Isahakyan's
poem, January 25, 1912, Izmir

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

9

Երկուշաբթի
Monday

Ե / M	Ե / T	Չ / W	Հ / T	ՈՒ / F	Շ / S	Կ / S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Վալերի Բրյուսովը կնոջ՝ Իոաննա Ռունտի հետ

Valery Bryusov with his wife Ioanna Runt

Պոետ Վալերի Բրյուսովը ռուսերեն է թարգմանել Թումանյանի, Իսահակյանի, Տերյանի բանաստեղծությունները, հեղինակել է Հայաստանի մասին բանաստեղծությունների շարք, հետազոտել հայոց պատմությունը: Բրյուսովը և նրա կինը հայերեն են սովորել և իրենց հայ ընկերներին նամակներ գրել են միմիայն հայերեն:

Poet Valery Bryusov translated poems by Tumanyan, Isahakyan, and Teryan into Russian, authored a series of poems about Armenia, and researched Armenian history. Bryusov and his wife learned Armenian and wrote letters to their Armenian friends exclusively in Armenian.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

10

Երեքշաբթի
Tuesday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

1902 թվականին Ալեքսանդրապոլում բացվեց Քաղաքային բանկը:

In 1902, the Municipal Bank was opened in Alexandrapol.

Բանկի շենքն Ալեքսանդրապոլում

Քաղաքային հասարակական բանկի էմիսիա, 1919 թ. թողարկում, Ալեքսանդրապոլ

Bank building in Alexandrapol

Municipal Public Bank Issue, 1919, Alexandrapol

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

11

Չորեքշաբթի
Wednesday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Գյումրիում մի փոքրիկ կուժ կա, որը միայն այստեղ է արտադրվում: Կոչվում է մուշուրբա: Անոթի ներսում հատուկ անցքերով պատրաստված հատակը ստիպում է, որ ջուրը պղպջակներ թողնի և կարկաչի (Գյումրվա լեզվով՝ կլկլա): Մուշուրբան, որը հայտնի է նաև որպես կլկլան, քաղաքի ևս մեկ այցեքարտ է: Տեղացիների համար այն այնքան կարևոր է, որ հուշարձան են կանգնեցրել:

There is a small jug in Gyumri that is only produced here. It is called a mushurba. The bottom made with special holes inside the vessel causes the water to bubble and gurgle (in the Gyumri language, it is called klkla). The mushurba, also known as klklan, is another visiting card of the city. It is so important to the locals that a monument has been erected.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

ՄԱՐՏ
MARCH

12

Հինգշաբթի
Thursday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Նկարչուհիներ Մարիամ և Երանուհի Ասլամազյանները ջախջախեցին արվեստում տղամարդկանց գերիշխանության կարծրատիպը: Նրանք միջազգային ճանաչում ձեռք բերեցին 1930-ականների վերջին: Գյումրիում 1987-ին բացեցին իրենց պատկերասրահը: Հայաստանում սա միակ տարածքն է, որտեղ ներկայացված են միմիայն կանանց ստեղծագործությունները:

Artists Mariam and Yeranuhi Aslamazyan shattered the stereotype of male dominance in art. They gained international recognition in the late 1930s. They opened their gallery in Gyumri in 1987. This is the only space in Armenia that exclusively exhibits works by women.

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

13

Ուրբաթ
Friday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	Ու F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Կինոթատրոնը՝ այսօր

The cinema today

Լենինականում առաջին կինոթատրոնը՝ «Հոկտեմբերը»: Շենքը նախագծել է նշանավոր հայ ճարտարապետ Ղազարոս Սարգսյանը՝ Լենինականի 1926-ի երկրաշարժից հետո: Մինչև այդ համր ֆիլմերը ցուցադրվում էին քաղաքային ակումբում. մեխանիկը պտտում էր կինոժապավենը և մեկնաբանում այն ամենը, ինչ տեղի էր ունենում էկրանին: Երբ քաղաքի բնակիչներն ասում էին «երթանք վար», ուրեմն կինոթատրոնի շուրջն ընկած տեղանքի մասին էին խոսում: Մարդիկ այնտեղ զբոսնում էին մինչև ուշ գիշեր:

The first cinema in Leninakan, “October”. The building was designed by the famous Armenian architect Ghazaros Sargsyan after the 1926 Leninakan earthquake. Until then, silent films were shown in the city club: the mechanic would spin the film and comment on everything that was happening on the screen. When the residents of the city said “let’s go down”, they were talking about the area around the cinema. People would walk there until late at night.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

14

Շաբաթ
Saturday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Ալեքսանդրապոլը 1865-ին ուներ 16,337 բնակիչ: Քաղաքում կային 2870 տուն, 1460 կրպակ, 17 քարվանսարա, 6 ջրաղաց, 36 ֆաբրիկա: 25 տունը, 15 կրպակը, 5 քարվանսարան և օճառի 5 գործարանները պատկանում էին ազնվականությանը, 37 տուն և 74 կրպակ՝ եկեղեցուն, 700 տուն, 40 ջրաղաց, կրպակ և գործարան՝ վաճառականներին:

In 1865, Alexandrapol had 16,337 inhabitants. The city contained 2,870 houses, 1,460 stalls, 17 caravansaries, 6 mills, and 36 factories. Of these, 25 houses, 15 stalls, 5 caravansaries, and 5 soap factories belonged to the nobility; 37 houses and 74 stalls belonged to the church; and 700 houses, along with 40 mills, stalls, and factories, belonged to the merchants.

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

15

Կիրակի
Sunday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Ձիթողցյանների տունը. Ալեքսանդրապոլի ամենահարուստ ընտանիքներից մեկի չորս եղբայրները տունը կառուցել են 1872 թվականին: Ալեքսանդրապոլում նրանց էին պատկանում գարեջրի գործարանը, ձիթհանքը, ջրամատակարարման համակարգը, բաղնիքներ և խանութներ: Այսօր այդ տանն է գործում Գյումրու ճարտարապետության և քաղաքային կենցաղի թանգարանը:

The Dzitoghtsyan House: Four brothers from one of the richest families in Alexandrapol built the house in 1872. They owned a brewery, an oil mill, a water supply system, baths, and shops in the city. Today, the house is home to the Gyumri Museum of Architecture and Urban Life.

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

16

Երկուշաբթի
Monday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Մարիամ Ասլամազյանը և Հնդկաստանի վարչապետ Ինդիրա Գանդին

Մարիամ Ասլամազյանը՝ իր զարդերով

Հնդկաստանի վարչապետ Ինդիրա Գանդին՝ Երևանում: Աջից՝ ՀԽՍՀ Կոմկուսի 1-ին քարտուղար Կարեն Դեմիրճյանը

Mariam Aslamazyan and Indian Prime Minister Indira Gandhi

Mariam Aslamazyan with her jewelry

Indian Prime Minister Indira Gandhi in Yerevan. From right: First Secretary of the Communist Party of the Armenian SSR Karen Demirchyan

Հնդկաստան կատարած ուղևորության ժամանակ Մարիամ Ասլամազյանը կերտում է Ինդիրա Գանդիի դիմանկարը: Գանդին նկարչուհուն իր մոտ է հրավիրում: Մարիամը ներկայանում է հայկական մոտիվներով արծաթե զարդերով: Գանդին շատ է հավանում դրանք, հատկապես արծաթե գոտին: Ավելի ուշ Մարիամի աջակցությամբ հաջողվում է կազմակերպել Հնդկաստանի վարչապետի այցը Երևան: Եվ, իհարկե, Ինդիրա Գանդին արծաթե գոտի է նվեր ստանում:

During a trip to India, Mariam Aslamazyan painted a portrait of Indira Gandhi. Gandhi invited the artist to her residence. Mariam presented herself wearing silver jewelry with Armenian motifs. Gandhi admired them greatly, especially the silver belt. Later, with Mariam’s support, they managed to organize the visit of the Indian Prime Minister to Yerevan. And, of course, Indira Gandhi received a silver belt as a gift.

Ardshinbank

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

17

Երեքշաբթի
Tuesday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	Ու F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Մեխանիկայի հայկական դպրոցի հիմնադիր, Երևանի պետհամալսարանի բազմամյա ռեկտոր և վաստակավոր գիտնական Սերգեյ Համբարձումյանը ծնվել է 1922-ին, Ալեքսանդրապոլում:
«Ուսուցիչը չպետք է երեխային վերաբերվի որպես դատարկ անոթի... պետք է նրան սովորեցնի մտածել... Արդյունքի են հասնում նրանք, ովքեր կարողանում են մտածել»:
Սերգեյ Համբարձումյան

The founder of the Armenian School of Mechanics, the long-time rector of Yerevan State University and an honored scientist, Sergey Hambardzumyan, was born in 1922 in Alexandrapol.
"A teacher should not treat a child as an empty vessel... he should teach him to think... Those who are able to think achieve results." Sergey Hambardzumyan.

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

18

Չորեքշաբթի
Wednesday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	Ու F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Ավետիք Իսահակյանի հուշերից
«Օդեսայում մի անգամ իմ առջև կանգնեց ցնցոտիավոր մի մուրացկան, դեպի ինձ մեկնեց ձեռքի ափը և ասաց. «Օգնեք հանուն Գորկու»: 1899 թվականն էր: Ես առաջին անգամ լսեցի Գորկու անունը և մտածեցի. «Հավանաբար մի նոր սուրբ է»»:

From the memoirs of Avetik Isahakyan:
"Once in Odessa, a ragged beggar stood before me, stretched out his hand to me and said: "Help me for the sake of Gorky!" It was 1899. I heard the name Gorky for the first time and thought: "Probably a new saint.""

Ավ. Իսահակյանի հուշատախտակն Օդեսայում, Ա. Պետոյանի ներկայացմամբ, «Օդեսայի Մշակութային ժառանգության հիմնադրամ»

Av. Isahakyan's memorial plaque in Odessa. Presented by A. Petoyan, "Odessa Cultural Heritage Foundation"

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

19

Հինգշաբթի
Thursday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Քանդակագործներ՝ Արա Սարգսյան, Գասպար Գասպարյան, Երեմ Վարդանյան, ճարտարապետ՝ Ռաֆիկ Եղոյան

Sculptors: Ara Sargsyan, Gaspar Gasparyan, Yerem Vardanyan, architect: Rafik Yeghoyan

«Մայր Հայաստան» հուշակոթողը նվիրված է Հայրենական մեծ պատերազմում զոհված լենինականցիներին: 1975-ին բացված կոթողը պատկերում է երիտասարդ մի կնոջ, որի մի ձեռքին Զվարթնոցի տաճարի սյան խոյակ է, մյուսում՝ արմավենու ճյուղ: Հուշարձանի հետնամասը ստեղծված է վրեժխնդրության աստվածուհի Նեմեսիսի նմանությամբ: Հայաստանից նայելիս արձանը հաղթանակած կնոջ է նման, Թուրքիայի կողմից հիշեցնում է հարձակվող վիշապ:

The “Mother Armenia” monument is dedicated to the Leninakan residents who died in the Great Patriotic War. The monument, opened in 1975, depicts a young woman holding a pillar of the Zvartnots Cathedral in one hand and a palm branch in the other. The back of the monument is created in the likeness of Nemesis, the goddess of vengeance. When viewed from Armenia, the statue resembles a victorious woman, and from Turkey it resembles an attacking dragon.

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

20

Ուրբաթ
Friday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	Ու F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Գյումրիում կարելի է աղի քաղցրավենիք համտեսել: Տեղական գաթան հաճախ պատրաստվում է ոչ թե շաքարով, այլ աղով, և նույնպես համեղ է:

In Gyumri, you can taste salty sweets. The local gata is often made with salt, not sugar, and is also delicious.

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

21

Շաբաթ
Saturday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

«Գարունը ֆանտաստիկ ժամանակ է Գյումրի այցելելու համար, քանի որ ծանր ձմեռը հանդարտվում է, քաղաքը Զատկի նախօրեին լցվում է ծաղիկների, մրգերի և փլավի բույրով»:
Forbes ամսագիր, «17 ամենագեղեցիկ վայրեր՝ գարնանն այցելելու համար»:

“Spring is a fantastic time to visit Gyumri. As the harsh winter fades, the city comes alive with the scents of blooming flowers, fresh fruit, and the aroma of pilaf on Easter Eve.”
—Forbes Magazine, “17 Most Beautiful Places to Visit in Spring”

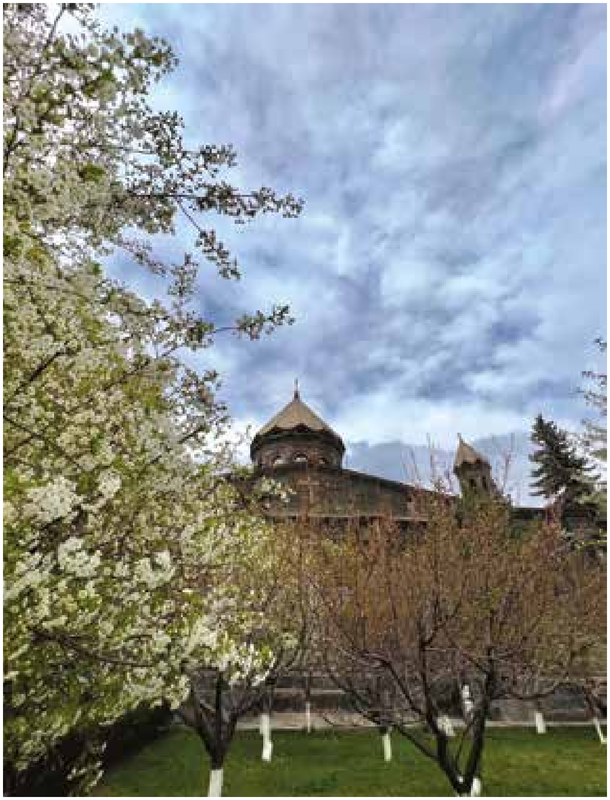

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

22

Կիրակի
Sunday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	Ու F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

1930-ականներին Լենինականում հայտնի ճարտարապետներ Գևորգ Քոչարի և Միքայել Մազմանյանի նախագծի հիման վրա կառուցվեց Լենինականի գործադիր կոմիտեի շենքը: Այն իր ժամանակի ամենամեծ շինարարական նախագծերից մեկը դարձավ ոչ միայն Լենինականում, այլև Հայաստանում: Շենքը հիշեցնում է օդանավի առջևի մասն ու բացված թևերը: Օդանավի պոչը պետք է լրակառուցվեր հետագայում, սակայն չի արվել, քանի որ հետնամասում հուշարձան-շենքեր կային, որոնք չէր կարելի քանդել:

In the 1930s, the Leninakan Executive Committee building was built in Leninakan based on the design of famous architects Gevorg Kochar and Mikael Mazmanyan. It became one of the largest construction projects of its time not only in Leninakan, but also in Armenia. The building resembles the front part of an airplane and its spread wings. The tail of the airplane was supposed to be added later, but this was not done, since there were monument-buildings in the back that could not be demolished.

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

23

Երկուշաբթի
Monday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	Ու F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Գոտին գյումրեցի տղամարդկանց հագուստի անբաժան մասն էր: Այն կրում էին ոչ միայն տարիքով տղամարդիկ, այլև տղաները:

The belt was an integral part of the clothing of men from Gyumri. It was worn not only by older men, but also by boys.

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

24

Երեքշաբթի
Tuesday

Ե / M	Ե / T	Չ / W	Հ / T	ՈՒ / F	Շ / S	Կ / S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Քաղաքի պատմության մեջ մի ընտանիք է առանձնանում: Նրանց անվանում էին Քեչակենց թախում: Ընտանիքը հարուստ չէր. պապը նրանց ժառանգություն էր թողել միայն մի գոտի: Եվ այդ գոտին կապում էր ընտանիքի այն անդամը, որն առավոտյան բոլորից վաղ էր արթնանում:

One family stands out in the history of the city. They were called the Kechakens Takhum. The family was not rich: their grandfather had left them only a belt as an inheritance. And that belt was worn by the very member of the family who woke up earlier than everyone else in the morning.

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

25

Չորեքշաբթի
Wednesday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	Ու F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Գյումրեցի-ալեքսանդրապոլցի հարուստ, ամուսնացած կինը իր երկու դաստակներին անպայման լայն ապարանջաններ էր անցկացնում:

A wealthy, married woman from Gyumri-Alexandrapol would always wear wide bracelets on both her wrists.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

26

Հինգշաբթի
Thursday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Իտալիայից բերված դաշնամուրը՝ Ձիթողցյան ընտանիքի տանը

The piano brought from Italy in the Dzitoghtsyan family home

Գյումրու հարուստ քաղաքացիների տները շատ մեծ էին: Մի մասում տան տերերն էին ապրում, մյուս մասը վարձով էին տալիս: Որոշ տներում ներկայացումներ էին բեմադրում: Տան բեմական մասը հյուրասենյակից բաժանված էր կամարով, և այնտեղ անպայման դաշնամուր կար: Կամարի երկայնքով վարագույր էր կախված, ինչպես իսկական թատրոնում:

The houses of the wealthy citizens of Gyumri were very large. In one part, the owners of the house lived, in the other part they rented out. In some houses, plays were staged. The stage part of the house was separated from the living room by an arch, and there was always a piano there. A curtain hung along the arch, like in a real theater.

2026

Մարտ
MARCH

27

Ուրբաթ
Friday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

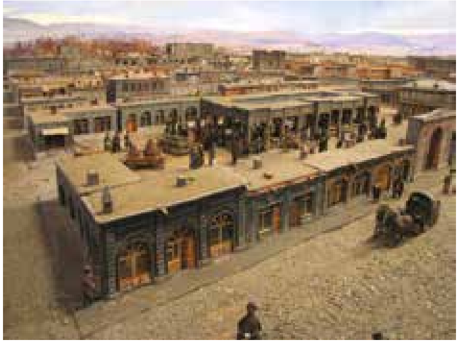

Ալեքսանդրապոլի շուկայի տարածքում այժմ Գյումրու կենտրոնական հրապարակն է:

The central square of Gyumri is now located in the area of the Alexandrapol market.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

28

Շաբաթ
Saturday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Փորագրված նարդի

Carved backgammon

Գյումրիում սեղանի ամենատարածված խաղը նարդին է: Նարդի խաղալիս են գյումրեցիները լուծում ամենակարևոր խնդիրները: Լավ խաղալ նշանակում է հմտորեն հաղորդակցվել:

The most popular board game in Gyumri is backgammon. While playing backgammon, the people of Gyumri solve their most important problems. Playing well means communicating skillfully.

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

29

Կիրակի
Sunday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Ալեքսանդրապոլի հարուստ բնակիչները նախընտրում էին նորաձև ներմուծվածը: Ուստի կահույքը պատվիրում էին եվրոպական արտադրողներից, գրամոֆոնը բերում էին Շվեյցարիայից, դաշնամուրը՝ Ավստրիայից, նկարները՝ Իտալիայից, ժամացույցները՝ Ռուսաստանից:

The wealthy residents of Alexandrapol preferred fashionable imported goods. Therefore, they ordered furniture from European manufacturers, brought gramophones from Switzerland, pianos from Austria, paintings from Italy, and watches from Russia.

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

30

Երկուշաբթի
Monday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Ալեքսանդրապոլի արհեստավորի բնակարանը ճոխ չէ, սակայն սենյակը լավ է կահավորված և ճաշակով: Ննջարանում երկտեղանոց մահճակալն ավելի շուտ մեկտեղանոցի է նման: Ասում են՝ որպեսզի ամուսինները սիրո մեջ ապրեն:

The Alexandrapol craftsman’s apartment is not luxurious, but the room is well furnished and tastefully decorated. The double bed in the bedroom resembles a single bed. They say it is meant for the couple to live in love.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՄԱՐՏ
MARCH

31

Երեքշաբթի
Tuesday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Ատրպետը (Սարգիս Մուբայաջյան) 19-րդ և 20-րդ դարերի հայ մշակութային և հանրային կյանքում ականավոր դեմք էր: Ապրել և աշխատել է բազմաթիվ քաղաքներում, նաև Ալեքսանդրապոլում: Նրա գրքերը բարձր է գնահատել Լև Տոլստոյը: 1909-ին ուղարկած նամակում ռուս դասականը գրել է. «Շնորհակալություն եմ հայտնում Ձեր գիրքն ինձ ուղարկելու համար: Ես այնտեղ շատ նոր և խիստ հետաքրքիր բաներ գտա»: Այս նամակին ի պատասխան՝ Ատրպետը Տոլստոյին ուղարկում է հաջորդ գիրքը և մակագրում. «Սիրելի՜ կոմս Լև Նիկոլաևիչ Տոլստոյին՝ երախտապարտ հեղինակից»:

Atrpet (Sargis Mubayajyan) was a prominent figure in the Armenian cultural and public life of the 19th and 20th centuries. He lived and worked in many cities, including Alexandrapol. His books were highly appreciated by Leo Tolstoy. In a letter sent in 1909, the Russian classic wrote: “I thank you for sending me your book. I found many new and very interesting things in it.” In response to this letter, Atrpet sent Tolstoy the next book and signed it: ”To my dear Count Leo Nikolaevich Tolstoy, from the grateful author.”